

[Axel Sørensen.]

dyrt at købe korn, når de beholdninger, de havde, var sluppet op. Derved lærte de også, hvad det vil sige at mangle korn.

Man har også lov til at stille det spørgsmål: hvem skal bidrage til kommunernes økonomiske bæreevne, når man først får afskaffet ejendomsskatterne og der på grund af afskrivningsregler og dårlig rentabilitet i det større landbrug samt afskaffelse af det mindre landbrug vil opstå visse vanskeligheder? Hvis det skulle lykkes de to ordførere for venstre og for det konservative folkparti at få magt, som de har agt, vil det i alt fald blive en væsentlig opgave for det høje ting at prøve at nå frem til ændringer i dansk lovgivning.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag.

Morten Lange: Den årligt gentagne behandling af denne lovgivning giver mig anledning til at indlede med nogle bemærkninger om vor arbejdsform her. Man kunne fristes til at foreslå, at vi benyttede denne lejlighed til at øve et yderligere pres for at få båndoptagelse af vore forhandlinger gennemført. Det ville ikke alene kunne erstatte stenografien, men sikkert også kunne bruges sådan, at vi ved behandlingen af den slags genkommende lovforslag kunne tage båndet fra sidste år frem og så måske i en kort bemærkning, efter at vi havde hørt, hvad der var sagt sidst, komme med forslag om de få ændringer, der kan tænkes i forhold til, hvad vi har sagt om omtrent de samme kendsgerninger for et år siden.

Lidt mere i forbindelse med realiteterne forekommer det mig, at det lovteknisk er en fejl, at vi tager denne lovgivning op til årlig behandling. Det var langt bedre, hvis vi havde fastlagt lovens hovedtræk i en ramme og overlod til finansudvalget at acceptere de småjusteringer, som landbrugsministeren mener det hvert år kan være rimeligt at gennemføre. Når så justeringen havde ført til tilstrækkelig harme mellem partierne, var tiden kommet til, at man kunne tage loven op til revision, til virkelig behandling fra grunden. Den form, vi bruger i øjeblikket, forekommer mig at være sådan, at en virkelig gennemgang af ændringerne i loven bliver der næsten

aldrig anledning til. Det er en småjusteringsprocedure, vi benytter os af, og den er næppe så forfærdelig klog. Til gengæld benytter man åbenbart i diskussionen stadig væk lejligheden til, skal vi sige de helt store fremstillinger af landbrugets forhold, også langt ud over, hvad det forekommer mig at loven egentlig giver anledning til. Jeg havde på et vist tidspunkt næsten indtryk af, at det ærede medlem hr. Niels Eriksen kun havde læst lovens titel, og den er jo — som den højtærede landbrugsminister rigtigt sagde — efterhånden totalt misvisende. Det er jo sådan, at loven efterhånden kun afsætter ganske minimale beløb til oprettelse af nye statshusmandsbrug. Jeg tror i og for sig, det er rigtigt, for sådan er nu altså udviklingen; i øvrigt er der jo fuldmagt til at reducere de beløb yderligere, hvis det viser sig, at efterspørgslen efter penge til tillægsjord er større. Det forekommer mig derfor, at det at bruge denne lov som foranledning til en sådan heksejagt i forbindelse med, om der skulle blive oprettet en snes småbrug mere, er overordentlig svagt funderet. Den endelige strukturændring i dansk landbrug må sikkert også komme til at betyde, at der skal oprettes et beskedent antal småbrug mere et eller andet sted, samtidig med at et betydeligt større antal småbrug andre steder bliver nedlagt eller sammenlagt.

Jeg synes ærlig talt, at lovforslaget, sådan som det i øjeblikket foreligger for os, egner sig forbløffende dårligt til en større diskussion. Hvad det angår, er måske den ærede konservative ordfører kommet lidt nærmere til noget, som måske er en slags realitet, hvis jeg forstår ham rigtigt. Det, det drejer sig om, er i virkeligheden snarere, at det var et ondsindet anslag mod dansk landbrug, hvis der skulle være statsfinansiering af den tillægsjord, som man jo ellers så kraftigt anfører at det er ganske nødvendigt man fremskaffer som led i sammenlægningen og brugsarronderingen. Jeg kan ikke rigtig se det rimelige og fornuftige fra noget partis side i, at man på den ene side holder som et kraftigt punkt af største vigtighed, at der må ske sammenlægning og skaffes tillægsjord, så brugene kan få en driftsmæssig passende størrelse, og at man på den anden side vender sig imod, at den slags skal